

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ו'ר א. מרטון ו'ר א. מרטון ו'ר א.

6 OLDAL (értéktöbblet adóval) 4 SEKEL TEL-AVIV, 1981 SZEPTEMBER 20., VASÁRNAP 10.092. SZ.

Tegnap délután Dél-Libanonban

A PALESZTIN TERRORISTÁK ISMÉT MEGSÉRTETTÉK A FEGYVERSZÜNETET

A palesztinai terroristák tegnap délután 5 órakor ismét megsértették a fegyverszünetet. Az UNO megfigyelők ezt a hírt nem erősítették meg.

Könnyű tüzérségi fegyverrel lőtték Alma Sáál falut, amely a

● 12 lengyel diák — a legfiatalabb 17, a legidősebb 22 éves — a hétvégén eltérítettek egy lengyel repülőgépet, amely belső vonalon közlekedett és arra kényszerítették a pilótát, hogy Nyugat-Németországba repüljön. A gép a nyugat-berlini amerikai katonai repülőtéren szállt le.

keresztény milícia kezében van. Chadad őrnagy katonái nem viszonozták a tüzet, tehát harc nem alakult ki.

Az akció kifejezetten provokatív jellegű volt. Annak utolsó perceiben nehéz tüzérségi fegyverrel is lőtték a terroristák, de mivel a túloldalról nem viszonozták a tüzet, ők is abbahagyták.

Az utóbbi időben több alkalommal is sor került a fegyver-

szünet megsértésére a terroristák részéről.

A PFSz menesztette bécsi főmegbízottját

Gázi Husszein, a PFSz bécsi főmegbízottja másnak adja át beosztását, mert Aráfat leváltotta.

A BENGÁZI-I HATÁROZAT:

„SZOROSABB KAPCSOLAT MOSZKVAVAL”

A libiai Bengáziban véget ért a négy szélsőséges arab ország — Libia, Szíria, Dél-Jemen és Algéria — valamint a PFSz képviselőinek tanácskozása.

A határozat értelmében szorosabbra fűzik a kapcsolatot Moszkvával, mert „ez az egyetlen helyes válasz a Reagan-Begin stratégiai paktumra.”

A Szolidaritás holnap válaszol Moszkva ultimátumára

— Lech Walesza tegnap Jozef Glomp varsói érsekkel tárgyalt — Ma a lengyel templomokban pásztorlevelet olvastak fel a sajtószabadság jelentőségéről —

VARSÓ (Reuter) A Szolidaritás szabad szakszervezet vezetője holnap ülést tart és állást foglal azzal az ultimátummal kapcsolatban, amelyet Moszkva juttatott el a lengyel párt és állami vezetőkhez a munkásszervezet megfélemezésével kapcsolatban. A szovjet ultimátum szerint „törhetetlen a Szolidaritás magatartása, mert a szocializmus alapjai ellen van és uszítást folytat a Szovjetunió tekintélyének lejáratására”.

Lech Walesza, a Szolidaritás főtitkára tegnap felkereste varsói palotájában Jozef Glomp érseket, a lengyel katolikus egyház fejét, akivel — akár csak elődjével, a néhai Visinszki bíborossal — rendszeresen konzultál.

Az érsek ígéretet tett, hogy

közvetít majd a Szolidaritás és az állam, illetve pártsszervek között.

Tegnap ismét ülést tartott a lengyel püspöki kar és úgy határozott, hogy valamennyi püspök pásztorlevelet intéz egyházmegyéje híveire a sajtószabadságot fenyegető veszélyről. A ma délelőtti miséken olvassák fel a pásztorleveleket.

(Lásd korábbi tudósításunkat a lengyelországi helyzetről lapunk más helyén).

AVRÁHÁM SÁRIR SZERINT

A Likud számára kedvező lenne egy év múlva a választás

Avrahám Sárir turisztikaiügyi miniszter a hét végén rádiónyilatkozatot adott és azt fejegette, a Likud számára előnyös lenne, ha a jövő évben esedékes helyhatósági választással egyidőben Kneszet-választást is rendeznének.

— Jelenleg az a helyzet, hogy a Likud a koalíciós erőviszonyok miatt bizonyos lépésekre képtelen. Azt reméljük, a legközelebbi választáson megerősödünk és nem leszünk ilyen mértékben rászorulva a koalíciós partnerekre. — mondotta.

A Likud más vezetőivel nem hangolta össze a véleményét a miniszter, aki csak a saját nevében beszélt.

Elmondotta például, hogy szerinte helyes lenne játékkaszinót létesíteni Ejláton, de a vallásos pártok ellenzik ezt a koalíción belül. Annak ellenére, hogy sokmillió dollár összegű bevételt jelentene az államkincstárnak.

A miniszter rövidesen Egyiptomba utazik, ahol a két ország idegenforgalmának fokozási lehetőségeiről tárgyal.

● A HAGÁ ma gyakorlatot rendez Jeruzsálemben és környékén. A légvédelem és elsősegélynyújtás különböző módszereit mutatják be. Az illetékes szervek figyelmet és együttműködést kérnek a közönségtől.

IDŐJÁRÁS

A kellemes, részben felhős idő tovább tart. A levegő páratartalma nem változik.

A labdarugó bajnokság második fordulója

A Nemzeti Bajnokság második fordulóján csak három csapat szerezték meg mind a négy pontot: A Hápoél T. A., a Bné Jehuda és a Makkábi T. A.

Részletes eredmények: Betár Jeruzsálem — Hápoél Beér Seva 2:0, Makkábi TA — Makkábi Jaffo 2:0, Hápoél Jehud — Makkábi Natanja 0:0, Makkábi Petach Tikva — Hápoél PT 3:1, Bné Jehuda — Hápoél Rison 2:0, Hápoél TA — Betár TA 2:0, Hápoél Jeruzsálem — Hápoél Kfar Szábá 2:0, Makkábi Haifa — Simson 3:2.

A bajnokság élén a Bné Jehuda, valamint a Hápoél és a Makkábi TA áll.

Az országos liga eredményei: Makkábi Javne — Hápoél Kirját Smone 1:0, Hápoél Ludd — Hápoél Tibériás 1:0, Hápoél Rámát Gán — Makkábi R. Amidár 2:1, Betár Natanja — Makkábi Kirját Gát 4:1, Hápoél Tel Chánan — Hápoél Akko 1:0, Betár Ramla — Hápoél Názáret Ilit

● A KOLERAJÁRVÁNY elkerülése végett azt kéri ismételtén az egészségügyi miniszterium a közönségtől, hogy a higiénia követelményeit tartsa szem előtt. A gázai sávból újabb kolera-megbetegedéseket nem jeleztettek a hét végén, de a veszélyről még nem lehet multidőben beszélni.

1:0, Hápoél Bét Seán — Hákoach 1:1, Hápoél Haifa — Hápoél Bét Semes 0:0.

A HELYES TIPPELÉS

2 1 2 2 1 x 1 2 1 1 1 x x

A NEMZETKÖZI ÉLET HIREI

ROMANIABON új mezőgazdasági politikai irányvonal érvényesül. A lényege, hogy a parasztok megfelelő háztáji gazdaságot kapnak intenzív megművelés céljára. Ceausescu elnök, a párt főtitkára jelentette be az új vonalat és hangsúlyozta, ez a biztosítéka a jobb élelmiszerellátásnak. Miculescu eddigi földművelésügyi minisztert menesztették és Ion Tesu lett az utóda.

IRÁN államelnökét a napokban választják meg. Negyvennégy jelölt és önjelölt volt a magas pozícióra. Tegnap összeült a főpapok testülete — az ajatolla-tanács — és öt jelöltet választott ki a 44-ből. Közülük választják meg Irán új elnökét.

KELET-NÉMETORSZÁG és Románia hadügyminiszterei — népes küldöttségek élén — tárgyaltak a „szocializmus megvédésének intenzív módszereiről” — jelenti Berlinből a Reuter hírgyűnökség.

● A FRANCIA parlament nagy szótöbbséggel eltörölte a halálbüntetést. Nyugat-Európa országai közül a francia parlament az utolsó, amely megszavazta ezt a nagyjelentőségű reformot.

OSLOBÓL jelentik, hogy a konzervatív párt valószínű, kisebbségi kormányt alakít, mert nem tudott koalíciós egyezséget kötni a polgári pártokkal. A legutóbbi választásokon a szocialista párt elvesztette a többségét, de a konzervatívok nem kaptak elég szavazatot a kormányalakításhoz. Néhány kis polgári párt támogatni fogja a parlamentben a kisebbségi kormányt, de nem lép be a koalícióba.

A LENGYEL parlament esütörtökön ül össze és a munkások önkormányzatával kapcsolatos törvényjavaslatot tárgyal. Szombaton folytatódik a tervek szerint a Szolidaritás szabad szakszervezet kongresszusának tanácskozása. Mint emlékeztetés, az első ülészak egy hete ért véget. Moszkva azt szeretné, ha erre a második ülészakra nem kerülne sor és a lengyel párt és kormánytól érélyes intézkedések sorozatát követeli a Szolidaritás ellen.

KALIFORNIÁBAN új atomerőmű épült, s a megnyitása előtt tüntetett a tömeg, tiltakozván az üzemeltetés ellen. Számos letartóztatás történt.

CSEHSZLOVÁKIA és az Egyesült Államok képviselői megállapodtak annak a 18.4 tonna aranynak a sorsáról, amely a második világháború óta amerikai kézen van, holott a csehek tulajdona. A nagyértékű letétet visszakapják a csehek, de ennek fejében teljesítik az USA néhány fontos anyagi természetű követelését.

WASHINGTON hivatalosan kö-

zölte Moszkvával, hogy rossz szemmel nézi azt az ultimátumszerű üzenetet, amelyet a lengyelekhez intézett — kifejezetten fenyegető formában. A lengyel belügyekbe való beavatkozás ez — hangzik az amerikai jegyzék. Moszkva visszautasította, a következőkre való hivatkozással: Jaltában és Potsdamban kialakult a kelet-nyugati erőegyensúly, amelynek megbillenéséhez nem járulhat hozzá a Szovjetunió.

STATÁRIÁLIS módon vonják felelősségre a jövőben azokat, akik az iráni rendszer ellen lépnek fel. A teheráni főügyész által tett nyilatkozat szerint ezután két terhelő tanu vallomása elég lesz a halálos ítélethez. „Már csak takarékosági szempontból sem lenne helyes a sok bírósági huzavona” — mondotta a főügyész.

KALIFORNIÁBAN új atomerőmű épült, s a megnyitása előtt tüntetett a tömeg, tiltakozván az üzemeltetés ellen. Számos letartóztatás történt.

CSEHSZLOVÁKIA és az Egyesült Államok képviselői megállapodtak annak a 18.4 tonna aranynak a sorsáról, amely a második világháború óta amerikai kézen van, holott a csehek tulajdona. A nagyértékű letétet visszakapják a csehek, de ennek fejében teljesítik az USA néhány fontos anyagi természetű követelését.

Utazzon Centertours-al két hétre BUDAPESTRE — MAGYARORSZÁG

INDULÁS OKTÓBER 14, VISSZA OKTÓBER 28

Egyéni, odaadó kiszolgálás.

Irodánkban magyarul is beszélnek.

A feliratkozás szeptember 22-én befejeződik.

Felvilágosítás és előjegyzés:

CENTERTOURS, a Dizengoff Center passzázsában, a Hámásbir mellett, tel.: 03-280245-6-7.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy drágánk,

NUSSEN LEOPOLD (Zoli)

Kassa—Tel-Aviv

hirtelen elhunyt. Temetése ma, vasárnap lesz. A telavivi temető csarnokból kísérik utolsó útjára (Dafna u. 5) délut. 2.30 órakor a chiloni temetőbe.

Autóbusz indul az elhunyt lakásától (Klee u. 20 és a Jabotinsky 156 sarkáról) 2.15 órakor.

Gyászolják: felesége, DUCI és a család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága testvérünk, rokonunk

TÖRÖK MÁRTA szül. CSILLAG

Vásárosnamény — Budapest — Frankfurt

hirtelen elhunyt

Gyászolják testvérei:

ANNUS és IREN

és a KITERJEDT CSALÁD

Felejtethetetlen drágánk

KLEIN HUGO 71

Tokaj — Hencida — Debrecen — Givátajim

ELSŐVES AZKARÁJÁT

ma, 1981 szeptember 20-án tartjuk délután 4 órakor a kirját-sauli temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

A CSALÁD

Ben Sáhár:
A GAZDASÁGPOLITIKA
BIZTONSÁGI VESZÉLYT
OKOZ

Chájim Ben-Sáhár professzor azzal vádolja Joram Aridot pénzügyminisztert, hogy gazdaságot likvidálja növeli az állambiztonsági veszélyt.
Ben Sáhár professzor, aki a tel-avivi egyetem elnöke és a Máárách pénzügyminiszter-jelöltje volt, az egyik esti lapnak adott nyilatkozatában — többek között — a következőket mondta:
— Az a lemondás, amit Menáchem Begin miniszterelnök tett Reagan amerikai elnöknek az AVACS-gépek leszállítása ügyében, egyenes következménye az állam gazdasági gyengeségének.

Izraeli film
Orna Porátról

A tel-avivi „Telefilmco” vállalat hatvanperces játékidejű dokumentum-filmet produkált Orna Porát, a héber színpad egyik kiemelkedő pályafutójáról.
Mint ismeretes, Orna Port német-keresztény családban született, de harminc éve betért a zsidóságba, s az ország művészeti életének egyik fontos személyisége lett. Évtizedeken át a Kámeri színpadán játszott, jelenleg is tagja a műintézetnek, de fő tevékenysége, hogy ő igazgatja az országos ifjúsági színházat.
A film szövegkönyvét Ada Ben Náchum írta, s Ilán Eldád (Lengyel Ivan), a bácskai születésű magyar zsidó művész rendezte.
A filmnek „Wohn Verschwand Irene Klein?” a címe. Irene Klein volt ugyanis Orna Porát eredeti neve és annak idején szülővárosát, Kölnnt bucsu nélkül hagyta ott, hogy Izraelben szülessen újra. Erről a folyamatról szól a film.

AZ IZRAELI OPERA
alapító: Eddis de Philippe
BEMUTATÓ ELŐADÁS
Szept. 30. ● okt. 3. ●
okt. 10. ● okt. 13.
Haifán: okt. 26
az Auditoriumban
Jeruzsálem: november 22,
Binjámin Háumában

MARICA
GRÓFNÓ

KÁLMÁN IMRE operettje
Rendező:
ABRAHAM NINIO
Vezényelnek:
A. LEVANON A. TARSKY
Kardirigens:
DR. H. PINKUS
Koreográfia:
JAKOB KALUSKI
Fellépnek az Opera szólistái:
MIRJAM TERRY
LARON GÁBOR
KAHANA BECHAR
BEN SACHAR
HAYA BEN-CVI
SARON SONJA
GRAUMANN
DÁLIA ZULLER CSERNY
KABLI ASKENAZI

Jegyelővétel:
Allenby 1, tel. 657227
Haifa: Makkábi pénztár
Jeruzsálem, Kahana, Ben Nám

A szervezett bűnözés szabályai szerint
működött a nagy csempészbanda

Számos jel utal arra, hogy a néhány nappal ezelőtt leleplezett csempészhálózat a „szervezett bűnözés” szabályai szerint működött. A csempészbanda tagjai évek óta folytatták működésüket miközben hatalmas összeg — feltételezhetően több százmillió dollár — fordult meg kezükben.
A hálózat tagjai között pontos „munkamegosztás” volt érvényben. Megvoltak a pénzforrásai a törvénytelen üzletek finanszírozására valamint az érintett hivatalnokok megvesztegetésére, foglalkoztattak „szakmai tanácsadókat”, (vám-bizományosok és jogászok) és külön hálózat foglalkozott a csempészt áruk forgalomba-hozatalával.

A gyanúsítottak között, akiket előállítottak a járásbírósa gon, nem akadott egyetlen hivatalos bűnöző sem: a bíró nem említette priuszukat, mert előzőleg nem voltak aktívák a rendőrségen. Akad közöttük néhány „tisztas kereskedő”, négy vámbizományos, két vámhivatalnok, egy volt rendőrtiszt, importőrök és vállalkozók.

A nyomozás kiderítette, hogy a hálózat viszonylag egyszerű trükkkel csempészt az évek során több millió dollár értékű elektronikus cikket az országba.

Néhány hetes időközökben konténer érkezett valamely kikötőbe, amely televízió- és videó-készülékeket és más olyan elektronikus árucikkeket tartalmazott, melyekre nagyon magas (170 százalékgig terjedő) a vám. A gyanúsítottak viszont azt jelentették, hogy a konténerek üvegárukat, vagy más olyan árucikkeket tartalmaznak, melyek váma igen alacsony — miután előzőleg már gondoskodtak arról, hogy a konténeret senki se vizsgálja felül és az áru „zökkenőmentesen” kerüljön ki a vámhivatalból. Így tehát nevésségesen alacsony vámmal sikerült behozniuk ilyen készületeket az országba.

A csempésztevékenység szervezésében hatan vettek részt: Michá el Ráz importőr, natanjai lakos, egykori rendőrtiszt, aki a Benjámin Siegel rendőrtábornok vezette alá álló osztályon dolgozott. Ez az osztály foglalkozik különböző családi ügyekkel, beleértve csempészt is és a Ráz ellen folyó vizsgálat is erre az osztályra tartozik.

Joszeif Álkovi kereskedő, ékszerész, haifai lakos, a banda egyik központi személyisége. A multiban tengerészek által hozott áruk kereskedett, jelenleg a haifai Keren ékszerüzlet tulajdonosa.

A Piekárs-család három tagja: az apa, Áháron és a két fiú, Cvi és Dávid. Az ő feladatuk volt a csempészáruk értékesítése és részben az „üzlet” finanszírozása. Az apának villamossági cikkeket árusító üzlete van a tel-avivi Allenby utca 132 szám alatt.

A két vámtisztviselő, akinek része van az ügyben: Mose Várdi és Eljáhu Lévi. A hálózathoz tartoztak még Doron Leinder, Joszeif Teiu és Jehosua Chelouché.

vámbizományosok. A csempészt végrehajtásában, illetve a csempészáruk elraktározásában része volt E. Ilánnak, Imánuel Livnének, Chájim Chádádának, Avrahám Kohénnak és Jehuda Zborovnak is.

Elfogták az utlevél-csalót

A tel-avivi Allenby utcai posta hivatalban elfogtak egy 22 éves bűnözőt, aki utleveleket és nemzetközi hajtási igazolványokat szerzett hiszékeny emberektől.

A rendőrség tudomására jutott, hogy ismeretlen személy hirdette, hogy készíti a lapokban, melyekben munkalehetőséget ajánl a férfiak számára Svájcban, heti 500 dolláros fizetésért. A hirdetés felszólítja az érdekelteket, hogy lakcímkéket és telefonszámukat küldjék el egy megadott postafiók számára.

Sokan válaszoltak a hirdetésre, amikor is a hirdető — miután birtokába jutottak a címek — azzal a kéréssel fordult az érde-

Nem világos a szerepe Gilbert Amozág 50 éves ásdodi lakosnak akinek lakásában 539 arany- és briliánsgyűrűt találtak, összesen 2 kilo súlyban és Amozág saját becslése szerint — egymillió francia frank összértékben. Ezenkívül Amozág padlásán elrejtve, sok ezer dollárt, valamint francia, német, svájci, holland, belga, svéd, finn, spanyol, olasz, angol és kanadai valutát találtak. Amozág bankszámláinak felülvizsgálásakor kiderült hogy havonta több tízezer dollárt forgat. Kihallgatása során „nem tudott visszaemlékezni”, hogy kinek adta a pénzeket.

Az ügyvel kapcsolatban még további letartóztatások várhatók.

keltekhez, hogy utlevelüket és nemzetközi hajtási jogosítványukat küldjék el a postafiók számára „a szükséges intézkedések megtétele céljából”.

A rendőrség nyomozókat küldött a megadott postafiókhoz és egy rendőrlány lett figyelmes a férfire, aki kinyitotta a postafiókot és kivette annak tartalmát. A férfit a helyszínen letartóztatták.

A rendőrségnek tudomása van róla, hogy az utleveleket és nemzetközi hajtási jogosítványokat nagy piaca van az alvilágban, mert bűnözőknek, akik szökni akarnak az országból, vagy kábitószerek-vásárlás céljából külföldre távoznak — szükségük van ezekre az okmányokra.

A MIFAL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA

A mult héten csütörtökön tartott 38/81 számú húzáson 500.000 sekelet nyert a 137172 számú sorsjegy, szelvényvel egymillió sekelet.

50.000 sekelet nyert az 583147 számú sorsjegy.
10.000 sekelet nyert a 385403 számú sorsjegy.

A következő sorsjegyek 5000 sekelet nyertek: 052972 301844 és 491698.

2500 sekelet nyertek: 005002 074068 090222 111535 161251 199889 271054 357969 373761 410376 544092 657633 665541 és 677195.

1000 sekelet nyertek a következő végződések: 20102 80147 91156.

500 sekelet nyertek az alanti végződései sorsjegyek: 02486 17835 48461 54541 66265 67906 72420 és 99725.

100 sekelet nyertek a 3205 6333 8808 és 9057 számmal végződő sorsjegyek.

60 sekelet nyertek a következő végződései sorsjegyek: 0043 0073 0178 0289 0588 0610 0611 1716 1129 1629 2021 2531 2558 3179 3674 3693 4052 4366 4527 4663 4860 5922 6083 6344 7093 7324 7511 7622 7731 8166 8248 8374 8433 8540 8986 9261 9545 9624 9771 és 9860.

A 3-al végződő sorsjegyek viszonylag keveset nyertek a 6 sekelet szelvény nélkül, illetve 10 sekelet szelvény nyel.

A TEL-AVIVI MOZIK
HETI MÚSORA

ALLENBY: Gyorsan, gyorsan
BEN JEHUDA: Csalafintáság amerikai módra
CAFON: Lili Marleen
CINEMA 1: Angyalok kommandó-akciója
CINEMA 2: A kék laguna
CHEN (Zárva)
DEKEL: Feltörő csillag
DRIVE IN: A Gamma-sugarak borzalmái
ESZTER: Megbolondítjuk a tanárokat és sikerül a vizsgáknak
GAT: Egyszerű emberek
GORDON: A nők városa
HOD: Férfivadászat
LIMOR: A formula
MAXIM: Ragyogás a fűben
MOGRABI: Tühegyen
ORLI: Évszakok változása
PARIS: A postás kétszer csenget
PERISCP: Haj
SACHAF: Moszkva nem hisz a könnyekben
STUDIO: Excalibur
TCHELET: A szénbányász lánya
TEL-AVIV: Az éjszakai tildözés
TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

SZUKOT ZICHRON JÁKOVBAN

Még néhány hely maradt szukot ünnepére a „Bét Májmon” szállodában, Zichron Jákovban

Európai stílusú (kóser) koszt és légkör. Az ár személyenként kétágyas szobában: teljes panzió 530 sekelet, fél panzió 448 sekelet, szoba reggelivel 336 sekelet; felár külön szobára 168 sekelet.

Különleges akció az ünnepek után 25 százalék engedménnyel. (Elfogadjuk a pénzügyminisztérium beutalásait).

Telefon: 063-90212 (ajánlatos este telefonálni és tárcsázás után türelmesen várni).

PILLANATFELVÉTEL

Jiddisül - nem egyetemi
szinvonalon

A minap találkoztam Odéd Abárbánel pilótakapitánnyal, az E-AI vezető pilótájával, aki az ősi szefárd Abárbánel család tagja. Annál jobban meglepett, mikor elmondta, hogy a litvániai Kovnában ringott bölesője és anyanyelve tulajdonképpen a jiddis.

Hogyan kerültek az Abárbánelok Litvániába? Erre a kérdésre nem mindennapi érdekességű választ adott a pilótakapitány. Elmondta, hogy annak idején, Napoleon serege mellett — illetve mögött — ellátó osztag mentelt. Bevásárolók, akik pótolták a megdöglött lovakat, s ennivalót vásároltak a katonák számára a helyi lakoságtól.

Ebben a fegyvernemben főleg zsidók szolgáltak. Egy részük szefárd zsidó volt, akiknek elődei az inkvizíció elől menekültek Franciaországba és jobb megélhetés híján beálltak Napoleon seregébe.

A napoleoni hadsereg egy időben szétzilálódott és sokan lemaradtak a harcok közül. Jónéhány zsidó bevándorló is. Olyan helyeket kerestek maguknak, ahol már éltek zsidók. Így került egy maroknyi szefárd zsidó Kovnába.

Ott azonnal szefárd hitközséget alapítottak, ahol a szefárd imarend szerint — és szefárd kiejtéssel — imádkoztak, de egy nemzedék multán már egymás között is jiddisül beszéltek. A jiddis lett a mindennapi érintkezés nyelve, mert így beszélt a helyi zsidóság.

— En is jól tudok jiddisül, bár itt, az országban nemigen használom, noha az anyanyelvem. Egyszer meg is jártam alaposan. Az államalapítás utáni időkből — meséli Odéd Abárbánel —, New Yorkban jártam. Az egyik zsidó vezető örömmel értesült jiddis nyelvtudásomról és felkért, hogy tartsak előadást a new-yorki zsidók egyik közössége előtt — jiddisül. Örömmel vállalkoztam az előadásra, amelynek színelhőn pilóta-egyenruhában jelent meg a hatás kedvéért.

— Sikerült az előadás?
— Elmondtam a mondókámat. Végül hozzámlepett az egyik vendéglátó és izes jiddis nyelven megkérdezte:
— Uram, ha meg nem sértem, ön zsidó?
— De még mennyire. Kovnában születtem. Hát nem hallotta, hogy jiddisül beszélek, ha nem is egyetemi szinvonalon?

— Hallottam. Ön tud jiddisül. De úgy beszéli a nyelvi-vünet, mint egy „gér”, aki betért a zsidóságba...
A főpilóta így fejezte be:
— Az egyik legősibb zsidó család leszármazottja vagyok. De a kutyabőröm csak ennyit ért New Yorkban...
(tótkomlóssy)

Három és fél órát utazott Meridor
Tel-Avivból Kirját Smonára

A tel-avivi Kirját Smonába tartó 840-es autóbussz-járatnak a minap magas rangú utasa volt: Jákov Meridor miniszter, aki így akarta saját maga kipróbálni az Egged milyen szolgáltatásokat nyújt az északi határ mentén lakóknak. Meridor három és fél órai utazás után, amikor leszállt az autóbusról, ezeket mondta: „Az ellenállási mozgalom korszaka óta nem utaztam autóbusszal, akkor az angolok gyakran megállították az autóbust és felülvizsgálták az utasokat, míg ma szabadon lehet utazni hűtött kocsonkán”.

Meridor szerint meg kell rövidíteni az utazás idejét Tel-Aviv és az ország északi részében levő városka között és ennek érdekében azt javasolja, hogy az autóbussz ne vegyen fel utasokat Chederán.

Egyébként Meridor Joél Avráhámot, a kirját-smonai Likud főokszervezet elnökét nevezte ki ottani személyes tanácsadójának. Méir Zoréa tart. tábornok helyett, aki nem volt hajlandó elfogadni ezt a megbízatást.
A mult héten Hágosrim kibucban „békéltető összejövetelt” tartottak a felső galíli kibucok képviselői és a Likud megbízottja. Ezzel elsimitották azt a feszültséget, amely a választások idején keletkezett, amikor a Likud durva hangú, sértő plakátot adott ki a kibucok ellen.

Izraeli Telekhatóság

A beleegyezési díjak (dmé hászkámá)

új táblázata

1981. október 1-től

Az Izraeli Telekhatóság közli, hogy módosították a jogok átviteléről szóló beleegyezési díjak (dmé hászkámá) táblázatát, 1981 október 1-től kezdődően. Jogok átvételére szóló kérvények, amelyek 1981. október 1-től és azután érkeznek a Hatóság irodájába, az új táblázat szerint lesznek megterhelve, még akkor is, ha az eladási szerződést előzőleg kötötték.

NEM TANÁCSOS VISELET

Szádát elnök drasztikus intézkedései az ellenzék elhallgatására még mindig életben foglalkoztatják a világsajtót. Az alábbi cikk a Der Spiegel című nyugatnémet folyóiratban jelent meg.

A kopt szerzetes ruhája véres falfoltokban lóg. Muzulmán fanatikusok mérszároskással gyilkolták meg vallási ellenfelüket. A felheccelt tömeget muzulmán mulahok vezették a kairói El Szauja el Hamra (a vörös sarak) negyedbe, ahol főleg keresztények laknak.

A város egy másik negyedében gépfegyver-zaj verte fel az utcát. Itt kopt keresztények próbálták golyóporral megfékezni a rájuk törő muzulmánok tömegét. Sikertelenül. A fanatikusok két templomot felgyújtottak, kirábolták keresztény polgártársaik hárait és számos embert meggyilkoltak. A rendőrség kommandó bevetése nem bizonyult elégségesnek és a rendfennartó egységek csak három nap múlva mertek behatolni az elpusztított negyedekbe.

A muzulmánok és a kopt keresztények közötti konfliktusok néhány hónappal ezelőtt kezdődtek, amikor az egyik kairói templomban bomba robbant. A három halott közül kettő muzulmán volt.

Szádát elnök elérkezettnek látta az időt arra, hogy a zavargásokat kihasználva leszámoljon politikai ellenfeivel. A több mint másfélszer letartóztatott 14 zsidó egyaránt találhatók muzulmán panok és kopt lelkészek, de főleg ellenzéki politikusok és újságírók.

A kopt egyház pápája III. Selid Mohiedin nyíltan ajánlotta nuda aránylag elég jól usztat meg: a Natron ögyben levő sivatagi kolostorába száműzték, ahol házi őrizetben van. Mochammed Hejkál viszont börtönbe került. Hejkál Egyiptom világszeretete ismert újságírója. Nasszer elnök elsőszámu bizalmasa volt és hosszú ideig főszerkesztője a félhivatalos Al Áhrám című lapnak. A rendőrség hajnali három órakor hurcolta el Alexandria mellett lévő villájából és a kairói Tóra-börtönbe zárták.

Az ideges egyiptomi államfő 7 újságot tiltott be és az amerikai „Time” szerint „11 évi uralma legdrasztikusabb intézkedéseit te-
tözte be ezzel a határozatával.”

Szádát lényegében attól félt, hogy a Muzulmán Testvériség nevű szélsőséges vallási szervezet szövetségre léphet a baloldali ellenzéki csoportosulásokkal. A bagdadi atomkóhoz ellen intézett izraeli támadás után Egyiptomban sokasodtak a Szádát elnök elleni nyílt bírálatok. Ellenfelei fennhangozták, hogy Szádát a zsidó állam érdekeit szolgálja és ez az általános politikai bírálat keretül szolgál más szemrehányások szellőztetésére is. Az ellenzék szemére veti Szádátnak az inflációt, a munkanélküliséget, a korrupciót és a lakásinsé-
get.

A tisztogatással Szádát megakart akadályozni különböző politikai és vallási színezetű ellenfeinek a szövetségét. Az úgynevezett Nemzeti Haladó Párt, amely félig kommunista, félig Nasszer elveit valló elemekből áll, Moszkva legfőbb ütőerejét képezi Egyiptomban. Vezetője Cha-

lid Mohiedin nyíltan ajánlotta fel együttműködését az úgynevezett Szocialista Munkapárt vezetőjének, Ibrahim Surkinak, aki Hitler legkitartóbb tisztelői közé tartozik ma is.

Az egyiptomi tömegek, a Nilus delta kisvárosaiban és falvaiban élő és nagy gazdasági gondokkal küzdő kisemberek alig ismerik a két baloldali pártot. Erről az oldalról nem fenyegette Szádátot valóságos veszély. Egészen más a helyzet a Muzulmán Testvérek nevű szélsőséges fanatikus csoportosulással. Ennek a más arab országokban is működő szervezetnek több, mint egymillió híve van Egyiptomban. A Muzulmán Testvérek szervezet elsősorban konspiratív harci módszereivel és kegyetlenségével tűnt ki. Az utóbbi időben pedig nagy befolyásra tett szert a tanuló-ifjúság, különösen az egyetemi diákság körében.

Ezt a sikert Szádát is elősegítette. Majdnem egy évtizeddel ezelőtt az egyiptomi elnök arra számított, hogy a Muzulmán Testvérek elvonhatják az ifjúságot a kommunista befolyást gyakorló szervezetek hatása alól és még mindig kisebb veszélynek tekintette a muzulmán fanatikusokat a kommunistáknál. Ezért 1970-ben történt hatalomátvétele után eltúrta a szervezet tevékenységét, noha hivatalosan nem vonta vissza a Nasszer által foganatosított tiltó rendelkezést.

A muzulmánok szervezete gyorsan meghódította az egyetemeket. A 11 egyiptomi főiskolán a szélsőséges mohamedán vallások a szavazatok többségét nyerték el s így képviselőik magukhoz ragadták a diákszervezetek vezetését. Kiszűkölték a fiúk és a lányok külön osztályokban való tanítását. Korán által előírt öltözetet a lányok számára, és letiltották a muzulmán vallás által nem kedvelt inneségeket az egyetem keretében, többek között a keresztény újév megünneplését.

A muzulmán szervezetek hatása azonban gyorsan áttért más területekre is. Elsősorban a törvényszéki bírók karát hódították meg, majd teljesen hatalmukba kerítették az az ügyvédi kamarát és a sajtó egy részét is.

A muzulmán szervezet hamar rájött arra, hogy a tömegek megnyerésére érzelmi hurokat kell megrendítenie. Míután rátette a kezét négy fontos napilapra, ezeken keresztül kampányt indított „Allah ellenségei” ellen. Ebben a gyűlölet-hadjárásban eleinte csak zsidók felé lötték ki mérgezett nyilakat, később azonban célba vették a keresztény kopt kisebbséget is. Zsidó nagyon kevés van Egyiptomban, de a kopt keresztények közössége hatmillió lelket számlál, az összlakosság egyhated részét. Amikor a fel-

heccelt tömeg sorozatos támadásokat intézett a koptok negyedei és templomai ellen, Szádát felismerte a veszélyt, amely végső fokon kormányát és személyét fenyegeti. Az iráni események tanulságai pedig csak megerősítették abban a meggyőződésében, hogy az ezerfeji hidra mindent elpusztít, ha nem fejezik le, akkor, még lehet. Amikor a Muzulmán Testvérek iránt hittestvéreik példájára a Korán törvényei-
nek a teljes bevezetését követelték, beleértve a tolvajok kezének a levágását, a fátyolviselést és a vallás szerint előírt kivégzéseket, Szádát megpróbált fékező intézkedéseket foganatosítani. Nem akart nyíltan szembeszállni a szervezettel. A fanatikusok azonban egyre határozottabban léptek fel és különösen a nem-muzulmánok elleni megszorító intézkedések terén bizonyultak kérelhetetleneknek. Egyebek között kívánták, hogy vezessék be a középkorban hozott muzulmán törvényeket, amely szerint a más vallásúak kötelesek fej-adót fizetni. Követelték a köztisztviselői beosztásban levő nők leváltását és végül a Szádát felesége által sugalmazott családvédelmi törvények visszavonását.

A két baloldali párt, amelyek ideológiailag szemben állnak a Muzulmán Testvérekkel, veszélyeztetve érezték befolyásukat és szövetséget ajánlottak fel a muzulmán fanatikusoknak. Politikai megfontolásból látszatengedményekre is hajlandók voltak, sőt a Lenin-díjas Chálid Mokiedin Mekkába zárandokolt. Mondkét párt agitátorokat küldött a mecesetekbe, ahol a keresztények és az „istentelen zsidó állam” ellen heccelték a híveket.

Amikor felbújtó beszédek hatására a fanatizált tömeg megtámadta a keresztény-negyedeket, Szádát elérkezettnek látta az időt, hogy lefejezze az ellenzékét. Kijelentette a parlament rendkívüli ülésén, hogy eddig „tulságosan elnéző volt” a muzulmán és a keresztény szélsőségesekkel szemben és miután határozatilag leváltotta az ügyvédi kamara elnökét és lényegében felszolta ezt a szakmai csoportosulást, hozzáállott „Egyiptom történetének legnagyobb tisztogatásához”. A tömeges letartóztatások mellett nemcsak a Muzulmán Testvérek szervezetét tiltotta be, hanem további 13 mohamedán és keresztény csoportosulást. Hatvannégy egyetemi tanárt már tartományba helyezték át és Egyiptom történetében első ízben az állam kiterjesztette ellenőrzését a 40 ezer mecesetre. Az imások prédikációját cenzurálják és csak állami rendelettel lehet a papi tisztséget betölteni.

A Muzulmán Testvérek ismeretleje a fekete pofaszakáll elűnt az utcákról. A kairói Viznyek munkásai először látják főmérnököiket, Szaidot borotvált arccal. „A szakáll ezen a nváron nem tanácsos visélet” — mondta az óvatos főmérnök.

NÁCHAL OZ-BAN FÖLDGÁZ TALÁLTAK

A gázai sáv határa környékén folyó kőolajkutatói munkálatok keretében a „Náchal Oz” szon-
dában 1000 méter mélységben gázt találtak. A hónapok óta folyó kőolajkutatói munkálatokat a Cháná — Nemzeti Kőolajfeltáró Vállalat végzi. A munkálatok első szakaszában a furók olyan rétegeken hatoltak át, amelyek kizárólag vizet tartalmaztak és a földgáz nyomait az ezer méteres mélységben fedezték csak fel.

A szakértők szerint egyelőre lehetetlen a földgáz mennyiségét

megállapítani, de azt már tudják, hogy nem tulságosan nagy gázmedencére bukkantak. Csak a további vizsgálatok döntik majd el, hogy érdemes-e a gáz gazdasági jellegű kitermelésével foglalkozni.

A Náchal Oz kibuc térségében folyó kőolajkutatókat a Delek a Paz, a külföldi, befektetők tulajdonában lévő „Ceismatika Israel” vállalat és a Chana közösen végzik kanadai tőkecsoporth bevonásával. A próbafúrásokba eddig 2,5 millió dollárt fektettek

EGYPTOMI KÖNYVEK A HAJFAI „ARAB KÖNYVHETEN”

Izraelnek a napokban ismét alkalma volt megismerkedni a hírhedt egyiptomi bürokráciával. Az történt ugyanis, hogy 200 ezer sekel értékű könyvet vásároltak Kairóban a ma, vasárnap Haifán megnyíló arab könyvhét részére. Az egyiptomi vámhatóságok az értékes könyvküldeményt tíz napon át visszatartot-

ták El-Arisban amíg a kiállítást rendező haifai Bét Hágafen zsidó-arab kulturaközpont vezetőinek sikerült a könyveket „kiszabadítani”. Az igazat megvallva Száád Murtada Egyiptom izraeli nagykövete is sokat segített a kiállítás rendezőjének a szükséges egyiptomi kivitel engedély megszerzésében.

SIMON PERESZ PARIZSBA UTAZIK

Simon Peresz képviselő, a Munkapárt elnöke a héten Párizsba utazik, hogy résztvegyen a Szocialista Internationale vezetőségi ülésén. Pereszt elkíséri Jiszraél Gat, a Munkapárt külföldi kapcsolatokat ápoló osztályának vezetője.

A találkozó, ahol a világ összes szocialista pártjának vezetői lesznek jelen, Peresz bejelenti, hogy az Izraeli Munkapárt tiltakozik Bruno Kreisky, a szocialista osztrák kancellár legutóbbi nyilatkozatai ellen. A Munkapárt javasolja majd, hogy a Szocialista Internationale vezetősége

tárgyalja meg „az atom- és a biológiai-fegyver terjesztésének” problémáját.

Egyébként a Munkapártban visszatetszést keltett, hogy Peresz egy napos tanácskozára hívta össze a Pártközpontot, ahol politikai-gazdasági vitát tartottak. A párttagok egyrésze azt kifogásolta, hogy olyan időpontban rendezték ezt a rendkívül fontos vitát, amikor Jicchák Rábin külföldön volt. A méltatlan kodoknak Peresz azt válaszolta, hogy a Pártközpontban lefolyt vitára még az európai utja előtt szükség volt.

KOMMUNÁK VII. ÁLTALALKOZÓJA IZRAELBEN

A világ különböző országai-
ban működő 16 kommuna mintegy 50 képviselője vesz részt a kommunák első világtalálkozásán, amelyet szukkotkor rendeznek Izraelben.

Ez lesz az első alkalom, hogy a világ minden táján működő kommunák és közösségi csoportok világtalálkozót rendeznek, amelyet az izraeli kibuci mozgalom rendezésében Ejin Hásófé kibucban tartanak meg.

A kibuci mozgalmak vezetői remélik, hogy a találkozó sikerül majd megvetni a kibucok és a kommunák „Internacionáléja” alapjait, remélve, hogy az új szervezet további csoportokat is-

mert meg az izraeli közösség mozgalom eredményeivel.

Mintegy öt évvel ezelőtt a kibuci mozgalom külön intézményt létesített, amely kapcsolatot tart fenn a világ különböző részeiben működő kommunákkal. Hazánkban kevesen tudják, hogy az izraeli kibucok mintájára többek között Mexikóban, Új-Zélandban, Ausztráliában, az Egyesült Államokban és néhány európai országban létesültek kommunák. A kapcsolatokat ápoló intézmény élén Mordecháj Bentov volt egész ségízüvi miniszter. Mismár Hásófé kibuc tagja áll. Az első világtalálkozó ennek az irodának az erőfeszítése révén jött létre.

IZRAELI KÖZLÖNY AZ ARAB ÉS A KOMMUNISTA ORSZÁGOKBAN

Van egy izraeli kiadvány, amelyre minden arab- és kommunista-ország rendszeresen előfizet. Az izraeli Vallásügyi Minisztérium hivatalos kiadványáról van szó, amely folyamatos és rendszeres információt közöl a druzokról.

Többek között Irán, Szaudia, Líbia, Algeria, Kuwait és még további arab országok tartoznak az izraeli hivatalos közlöny előfizetők közé.

MIT TUD A FÖLDALATTI MOZGALMAKRÓL ?

A zsidó nép földalatti mozgalmi történetével foglalkozó első nemzetközi találóskérdés-verseny október 28-án rendezik meg elsősorban a tel-avivi Hejkál Hátárutban. Menáchem Begin miniszterelnök vállalta a rendezvény védnökségét.

Az utóbbi hat hónap folyamán már előkészítő versenyek folytak ugy hazánkban, mint néhány nyugateurópai országban, továbbá az Egyesült Államokban, Kanadában és Dél-Afrikában is.

A zsidó ifjúság nevelése szempontjából rendkívül fontos verseny résztvevőinek válaszólniuk kell a harcok zsidó földalatti mozgalmat, mint a Nili a Hésá-ná, az Écel és a Lechi — vala-

tól közé.

Mult héten jelent meg a kiadvány, amelyet Izraelen kívül 104 ország politikai és kutatóintézte körében terjesztenek. Az állandó megrendelők közé tartozik még a Népi Kína és a Szovjetunió is. A beszállóknak számító izraeli közlönyt dr. Niszim Dáná, a Vallásügyi Minisztérium druzokkal foglalkozó ügyosztályának igazgatója szerkeszti.

A találóskérdés-versenyt a Chérut-mozgalomhoz tartozó Nemzeti Ifjúsági Mozgalom rendezti a Mááriv nevű esti lappal karöltve. A versenyről részletes helyszíni közvetítést ad ugy az iskolai, mint az általános tévé.

A találóskérdés-verseny tiszteletbeli rendezőségének élén Arje Dulein a Szochnut elnöke áll. A bizottság tagjai között van Jicchák Rábin volt miniszterelnök, Jákov Meridor tárcanélküli miniszter, Slomo Hillél képviselő és Jozsef Nedava professor.

KEGYELET

Ha nem történik valami váratlan esemény, akkor kedden, a Herzl-hegyi katonai temető egyik díszparcellájában helyezik örök nyugalomra Micháel Halpern, a Legendáshírű zsidó harcos földi maradványait. A több mint 60 évvel ezelőtt elhunyt Halpernt, az ország északi részében lévő Máchánájim kibucban temették el.

Micháel Halpern testi erejéről és bátorságáról legendák jártak a századforduló táján és arról vált ismeretessé, hogy a hajfai lázongó arabok megfélemlítése céljából, teljesen fegyvertelenül bement egy oroszlanketrecbe, ahol hosszabb időt töltött.

A közelmúltban Jozsef Nedává professor, a Revizionista-Cionista Mozgalom egyik ideológusa elnökletével közeleli mozgalom alakult, hogy a legendáshírű népi hős földi maradványait exhumálják és a jeruzsálemi katonai temetőben helyezik végleges nyugalomra, teljes katonai pompával.

Jozsef Nedává professor a napokban megtartott sajtófogadáson bejelentette, reméli, hogy Máchánájim kibuc nem támaszt nehézséget és az exhumálásnak nem lesznek jogi és procedurális akadályai.

A Toldi Miklós-típusú népi hősnék számító Micháel Halpern 1885ben alijázott és 1919 december 4-én maláriában halt meg Cfáton. Máchánájim kibucban temették el. Halpern volt többek között a szellemi atyja a Hágáná elődjének, a „Hásómér” szervezetnek. A Poaléj Cion mozgalom alapítói közé tartozott és tőle származik az önálló héber hűsereg, valamint a határmenti települések láncolatának gondolata. Nedává professor elmondotta, hogy Halpernt a kibuc Berl Borochovról (a Szocialista Cionista Munkásmozgalom ideológusa) elnevezett ligetben temették el és a kibuc tagjai arra hivatkoznak, semmi ok arra, hogy Micháel Halpern földi maradványait exhumálják. Mégis úgy gondolja, hogy tiszteletben kell tartani Halpern utolsó kívánságát, aki halála előtt állítólag azt kérte, hogy csontjait a jeruzsálemi Pantheonban temessék el.

A Revitzky emlékünnepekre készülők tájékoztatására :

A MAGYAR HATÓSÁG NEM VESZI FIGYELEMBE AZ EDDIG BENYUJTOTT VIZUMKÉRVÉNYEKET

„Magyarország megnyitja kapuit az izraeli látogatók előtt... Vizum biztosítva” — így az utazási iroda hirdetése, amely a továbbiakban ismerteti a magyarországi kirándulás költségeit... természetesen dollárban.

De lassan a testtel! Nem eszik olyan forrón a levest, ahogyan találják. Azt a bizonyos kaput koránstem tárják ki szélesre. Az a szeszélyes, barátságatlan, superbürokrata mód, amellyel a magyar hatóságok a diplomáciai kapcsolatok megszakítása óta az izraeli állampolgárok vizumkérelmeit kezelik, alkalmasint még nem szünt meg.

Eklatáns példa erre a Revitzky emlékünnepeken részt venni szándékozó izraeli állampolgárok esete. Revitzky Imre ezredesnek, a humánus muszos parancsnoknak emléket kegyelettel őrzik Izraelben élő megmentettjei, akiknek bizottsága még az év elején érintkezésbe lépett a Magyar Népköztársaság stockholmi nagykövetségével, hogy megszervezze egy nagyobb létszámú, cca 100 tagú izraeli küldöttség részvételét az eredetileg ez év októberében tervezett budapesti emlékünnepeken. A szervezkedés a haifai HOH égíse alatt történt.

A stockholmi magyar követséggel folytatott levélváltás arra engedett következtetni, hogy a magyar hatóságok, tekintettel a különleges eseményre, kedvezően fogják elbírálni az Izraelben élő volt muszosok vizumkérelmeit. Dr. Deutsch Ferenchez, a haifai HOH elnökéhez 1981 március 16-án kelt levelében Horváth János, a Magyar Népköztársaság stockholmi konzulja precíz utasításokat adott arra vonatkozólag, hogyan kell az emlékünnepekre Magyarországra beutazni kívánó izraeli állampolgárok vizumkérvényét intézni.

A stockholmi magyar követség utasításainak megfelelően, Dr. Deutsch ez év július 7-én kelt levelében benyújtotta az emlékünnepeken résztvenni kívánók első listáját és csatolta a kitöltött és fényképekkel ellátott vizumkérelmeket. Erre a következő választ kapta:

Tisztelt Uram!

A Revitzky emlékünnepekre beutazó izraeli állampolgárok vizumkérelmének benyújtása ügyében az illetékes magyar hatóságok a következőket kérik:

A beutazni kívánó személyek ügyével csak akkor tudnak érdemben foglalkozni, ha azok vizumkérelmei az egyéb kérelmektől elkülönítve ottani (Izrael) utazási irodán keresztül, a személyi adatokat is tartalmazó lista mellékletével, az utazási cél feltüntetésével, a telavivi Svéd Nagykövetségre nyújtják be.

A látogató kérelmekkel együtt eddig benyújtott kérelmeket az illetékes magyar hatóság nem veszi figyelembe. Ezeket a kérelmeket a fent említett módon meg kell ismételni.

Stockholm, 1981 augusztus 28.

Üdvözlettel
Horváth János
konzul

A kissé zavaros fogalmazású szöveg ellenére, a lényeg világos. Az utazási irodákon keresztül bonyolított magyarországi látogatások drága költségeit kizárólag a tehetősebb izraeli állampolgárok engedhetik meg maguknak. Mászóval, Népköztársaság ide, Népköztársaság oda — a pénz beszél! Ugy látszik az izraeli állampolgárok beutazási kérvényeinek elbírálásánál volt hazánk szocialista rendszerében minden szentimentalizmusból mentes rideg kapitalista elvek uralkodnak.

Egyébként, értesülésünk szerint a Revitzky emlékünnepeket novemberre halasztották. De German József, az itteni szervezkedés egyik kezdeményezője, közölte, hogy az adott körülmények között a bizottság nem foglalkozik tovább az ügygel és nem valószínű, hogy a cca 80 kérvényező között lesznek olyanok, akik „a fent említett módon” megismétlik beutazási kérvényüket Magyarországra.

BEN ZEEV HALÉVY

NYILT LEVÉL, LOSONCZI PÁL URNAK, MAGYARORSZÁG ELNÖKÉNEK

ELNÖK UR!

Mindjárt az 56-os események után elnök úr Nagyváradon tett látogatást és a nagyjószág előterében beszédet tartott. Hallgatói között én is ott voltam s ma úgy tűnik, hogy minden szava igaz volt, mert a romokból, Elnök ur vezetésével felépült egy modern, jómódban élő ország és a harcban álló feleknek megoldották problémáit, közöttük sok zsidónak is. De Magyarország magatartása és külpolitikája, sok más európai országgal egyetemben, az utolsó másfél évtizedben az egyetemes zsidósággal szemben általában, Izraellel különösen, nagyon igazságtalan, árthatalmas és visszataszító. Ma ismét szálka lettünk a világ szemében és mi még nem felejtettük el a zsidók üldözését Európában és Magyarországon. Mi nagyon jól tudjuk, hogyan kezdődött ez a história.

Senki által meg nem fékezett zsidógyűlölködés és karrieristák szelvényben - hosszabban hirdették, hogy a zsidók hálátlan kisebbség, zsarolók, plutokraták, kommunisták és a mindenkor háború előidézői. Elvakították a tömegeket és uralomra juttatták Európaszerte a Hitlerleket, akik aztán hatmillió zsidót gyilkoltak le.

Bár csak elmondhatnám, hogy itt Izraelben olyan lojális kisebbség létezik, mint amilyenek a zsidók voltak Európában. A jelen időben szintén azt a lemezt forgatják le ellenünk, mint régen, csak a zsidó szót felcserélték cionistáira. De most még fasiszták és elnyomók is lettünk. Ezt az egész „izgatást” megelőzte egy kis történelmi kiigazítás, éspedig az, hogy az örült hitlerista rendszernek áldozatai mind antifasiszta harcosok voltak. Ezt hirdeti minden háborus emléktábla Európában, az óceántól az óceánig.

Ki ne tudná ebben a célzatos ferdtetésben a szín igazságot, azt, hogy hatszáz ezer magyar zsidót csak annál az egyszerű oknál fogva öltek meg, mert zsidónak születtek. Azt állítani egy esecse mőről és egy aggastyánról, hogy antifasiszta harcos, még vicnek is szörnyűséges. Igaz, még a kezdet kezdetén megbüntettek egy maroknyi nyilast és hitleristát. Ezzel szépen napirendre tértek a zsidók kiirtása felett. Alig akadt pap, vagy polgár, aki a zsidókról is megemlékezett volna, akiket hóhérekre adtak.

A magyar népet ellenállónak tüntették fel és nem annak, ami valójában volt: Szinte teljes egészében a németek kiszolgálója és kétszeresen az a zsidók üldözésében.

Ezek után nincs mit csodálkozni azon, hogy az életben maradtak elhagyták szülőföldjüket és visszatértek arra a földre, ahol évezredekig éltek és érte feláldozták életüket is, ha kell.

Elnök úr! Volt-e még példa arra, hogy egy népet, amely az imperializmus alól szabadult fel, hat szomszédos ország fegyveresen megtámadjon? Eltiporja szabadságát és senki se védelmezze meg. Csak azért győztünk, mert nem volt más választásunk. De azóta sincs nyugtunk. Ot háborút viseltünk el és még hány van előttünk? Ha nem hagynak fel Európában az arabok ellenünk való izgatásával, úgy semmi jót nem lehet várni. Sajnos, azok, akik fátyolt borítottak a multira és elferdítették a jelen történelmét, elferdítették az arabok esz-

Milyen erkölcsi kötelezettség fűzi a németeket az Aráfát-mozgalomhoz? Taláncsak nem az, hogy a hatmillió kívül nem ölték meg azokat is, akik megmaradtak, vagy éppenséggel a volt Palesztina területén élő zsidókat? Majd jóvátehetik mulasztásukat azzal, hogy gyilkos fegyvereket küldenek ellenünk.

Elnök úr, meg tudná nekünk mondani, hogy miért kerültek magyar tankok Aráfáték kezébe? Talán csak nem azért, mert ketteseltek, amit ellenünk tettek? Most már persze a fasiszták kell kiirtani, s csak nem mi volnánk azok, akik gázkamrából és dorosicsi gyujtogatásból menekültünk meg? Itt sem hagyunk nyugodtan.

De hogy azzal vigasztalódunk, hogy itt minden nap csodák történnek — maga az, hogy élünk, nagy csoda — csodák csodájaként mi küldünk Európába egy pár hordó kőolajat az arabok helyett, akkor egyszerre nem leszünk fasiszták, csak zsidók, s ha úgy tetszik izraeliták, ahogy minket ott manapság neveznek. E nélkül nem jár nekünk az élet, amit az Isten ad mindenkinek! Már erkölcsi kötelezettséget az arabokkal éreznek és nem velünk, akiket ott egy szálka halálra ítélték. Kinek a megbocsátását, majd szimpatia-elyerését kellene mind a németeknek, mind a magyaroknak keresniük, ha nem a zsidókat? De még az ellen is vannak, hogy horribilis lemondások árán egy arab állam békét kötöttünk, szerintük Aráfáttal kell békét kötnünk. Mit számít az, hogy Aráfátot a palesztinai kiáltvány köti, amely szerint meg kell szüntetni a zsidó államot és a zsidókat a régi lakhelyükre visszaküldeni. Tárjalgjuk talán azt meg, hogy melyik napon szedjük a szatorfánkat és menjünk vissza azokba az országokba, ahol halálra ítéltünk és amikor minden poklokon túl visszajöttünk, sokaitak bennünket, azt mondván, többen jöttünk vissza, mint amennyien elmentünk. Oda, ahol még megemlékezés sincs azokról, akiket megöltek.

En is sok-sok évet vártam a magyarok lelkiismerete megszólalására. Legalább megbánást és valami kis szégyent, hogy miért küldték édesanyámat, édesapá-

mat, testvéreimet a halálba. De némák maradtak.
Elnök úr, lehetetlen követelnek tőlünk! Mi ellenköveteléssel élünk, hogy szebben hangozzék: kérésrel.
— Ismerjék el, hogy óriási hibát követtek el ellenünk.
— Hagyjanak fel az ellenünk és államunk elleni izgatással.
— Lássák be, hogy Aráfáték nem partnerek semmiféle békére. Ne támogassák őket se szóbelileg, se anyagilag.
— Delegátusai ne lépjenek fel ellenünk egyetlen fórumon sem. Ne nevezzenek minket sem fasisztáknak, sem fajgyűlölőknek. Inkább segítsenek bennünket abban, hogy arab szomszédainkkal megegyezésre jussunk.
— Tartsanak gyásznapot Magyarországon egész területén, évente egyszer, a megölt zsidókról. Ismerjék el az akkori elítélendő magatartásukat a zsidókkal szemben.
Csak ha ezeket betartják, akkor várhatjuk el tőlünk, hogy megbocsátunk a multért.
Szeretnék az Elnök úr számára, egy néhány nagy magyar-zsidó közösség, magyarul megírt emlékkönyvet a vészorszakról, elküldeni. Várom szívvelyes választ. Mellékelten küldöm az Uj Kelet az évi júniusi számát, amelyben cikkem megjelent „Levél Margittára” cím alatt. Abban a reményben, hogy elfogadásá val egy új korszak kezdődhet a magyar-zsidó viszonyban.

Megjegyezni kívánom, hogy ez az izraeli magyar napilap, a magyarországi napilapok után, a legelterjedtebb a világon.
Kérem szives elnézését, ha néha kemény szavakat használtam, de síró magyar-lelkem nem tud megnyugvást lelteni és úgy érzem, életem hajlatán, ki kell öntsem keserűségem, hátha ezzel zsidó testvéreimen segíthetek és Elnök úr népének lelkiismeretén könnyíthetek.
Kívánok Elnök urnak jóegészséget, népének felvirágozást és boldogságot.

WOLLNER IMRE
Bé-Semes,
Keren Házszod 641/9
Izrael

CHOMEINI SEM TEHET RÓLA

A nahariai uccát évek óta élénk teszik a kéksapkás UNO katonák. Telve velük a teraszok a Gáaton mindkét partján. Főképpen vasárnap, ez a kimenőnap jukon. Amikor lehetett, Beirut is felkeresték, de immár csak Naharián töltik szabadnapjukat. Teherautók, autóbuszok szállítják őket oda-vissza. A terraszok hangosak s ehhez főleg a jóízű izraeli sör járul hozzá. Udvarias fiatalemberek, a szerelem haszonélvezői, sugnak valamit. Majd rövid idő múlva megjelennek a megfelelő számú csinosan öltözött, mosolygó fiatal lányokkal. Kellemes parfümfuvalat, a kéksapkások szeme felvillan. A hölgyek között nemes versengés folyik a divathoz való alkalmazkodást illetően. Ez a mesterség velejárója.

A hangulatkeltésben szenegei-ak járnak elől, sőt a fidszitek is, míg az ir, norvég, holland katonák sokkal csendesebben vigádoznak. De nem volt mindig ilyen vidám az élet. A sah idejében egy perzsa különítmény is szol-

gált az UNIFIL keretében. A perzsák megjelenése megváltoztatta az atmoszférát. Óriási volt a különbség a perzsák és a többiek között. A perzsa katonák csak csoportosan jártak. Nem néztek ők sem jobbra sem balra, még egymásra sem. Csak a földet nézték közbömbös arckifejezéssel. Nem ittak semmiféle szeszest. Elfordultak, amikor a strázsépeket természetes mozdulatokkal jártak-keltek azokkal az ici-pici ruhadarabokkal. Pedig nem Chomeini írta nekik elő hogyan viseljenek. A sahnak bizonyára nem lett volna kifogása, ha a katonái valamivel katonásabban lépnének fel külföldi tartózkodásuk idején.

Nem kellett Chomeininek jönnie ahhoz, hogy visszavesse évszázadokkal a perzsákat. Nem igen lehet őket ősi felfogásukból, szokásaikból, érzékletlenségükből kimozdítani. Nincs mit csodálkozni azon, hogy a sah modernizálási kísérlete kudarcot vallott.

KUGEL LÁSZLÓ
Naharia

DR. HIRSCH SIMON EMLÉKÉRE

Eppen Szlichot első napján, vasárnap, 1981 szeptember 20-án van dr. Hirsch Simon orvos ázkárja. A fájdalmas napok kezdetével fokozódik fájdalmunk, hogy dr. Hirsch Simon kollégánk és barátunk nincs többé. Ő volt azoknak a zsidó orvosoknak egyike, aki betegeit mély tudásával, emberségével, hitével és igaz zsidó szívvel gyógyította.

Itt élt már Marosvásárhelyen is, mint orvos és folytatva a Jeruzsálemben — szíve erejének fogytáig.

Nem volt könnyű élete. Végigjárta a zsidó sors kárváriáját. Elhurcolták családjával az oldala mellett mindig áldozatos és segítő feleségével, lányával. Szépséges lányukat Auschwitzban elvesztették. Dr. Hirsch szellemével és hatalmas tudásával, mint kiváló belgyógyász, chirurgiai munkásságával tudott csak életben maradni. Felesége is csak csoda folytán maradt meg és érte meg a táborban a felszabadulást.

Hazatérve folytatta orvosi hivatását, de tudományos munkáját is az orvosi egyetemen. Tudományos kísérleteit és eredményeit leírta több száz oldalas könyvben; fontos változtatást adta benne a tuberkulózis és t. b. és mellhártyagyulladás gyógyításának. De mert alijára készült, kiadásra nem kerülhetett sor, de nyomtatott egy példányt — a jeruzsálemi Hiszadrut könyvtára őrzi.

Jeruzsálemben az első időben a Bikur Cholim körház belgyógyászati osztályát vezette, majd áttért a valamivel könnyebb privát praxisra. De szíve nem bírta a nehéz iramot, megbetegedett és ezúri visszavonult Beer Sávra. Ott élő lányára, aki már a szabaddulás után született — orvos veje és három unokájához. És ott élt közöttük és szeretett felesége mellett és örült velük együtt az életnek. Ennek az életnek, melyet szellemével és hivatásával teljesen kiöltött.
Mi orvosok, kalléjak, mindia megőrizzük áldott emléket.

Dr. ATLASZ MOSE

HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

PETACH TIKVA
Kirándulónk figyelmébe!
Látogasson el a páratlan szépségű CSEPKÓBARLANG-ba és a JAD VSEMÉ-NE (új emlékkiállítás) — LEICHTNER ELI vezetésével! Szukoth első feltünepén, október 14-én, szerdán reggel 7 órakor a Habimától, 120-kor a ramat-gáni Rama-mozival szebentől benzinkúttól, — 7.30-kor P. Tikvan az 51-es sérut végállomása mellől térül: Program: Délelőtt: csepkóbarlang, ebéd: pihenő a Szabadság-parkban. Délután: Nrugeti Fal, Olajfák hegye, Övzárosi pihenőnk. Jád VSEMÉ (új emlékkiállítás) Mindez egy nap alatt: szanozott turista-buszon: 140 sehelert! Csak egy autóbuzst indítunk! Elővetel: Petach Tikvan „Alja” könyvtár (Mohiver-ül. 11. — Tel. 912-753.) Tel-Avivban Leichter ERI fogadja Ont az Ahtu magyar expresszban. Allenby út 48. Tel. 659-221) vasárnap — kedd, a. 11. 12-ig, hétfőn, szerdán d. u. 4.30-5.30 (kérjük frja tel a fogadó órákat!)
Az árban utazás és belépő a barlang-ba! Aki előbb jön, előbb ül!

POSTAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMEBE!
1981 szeptember 1-től
1 havi előfizetés
az UJ KELETRE
112.50 sekel
értékeltábletadával
Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején.
A kiadóhivatal

— Ha már ennyi mindenről tud, nem érdemés vitatkozni róla mondta élénken a San Diegó-i kicsi öregasszony. Nos, állapította meg magában, aggodalomra semmi ok. Végül is számított rá, hogy felfedezik; de előtte így is jó kis kalandban volt része, és vacsorát is kapott. Különben is, mit számít, hogy felfedezték? Még a Lincolnon beismerte az a vörös hajú nő, hogy a légitársaságok sosem indítanak eljárást a potyautasok ellen.

De azért kíváncsi volt, mi jön még ezután.

— Visszafordítják a gépet? — Ahhoz az ön személye nem elég fontos. Majd landolás után adjuk az oltás hatóságoknak. — Vernon Demerest figyelmeztette, tartson ki a látszat mellett, hogy Róma felé haladnak, és ne hogy elárulja, hogy máris vissza

Arthur Hailey

Repülőtér

félre megy a gép. Azt is határozottan a lelkére kötötte, hogy durván bánjon az idős hölgyvel. Gwen nem rajongott ugyan a gondolatért, de hát szükség volt rá, hogy előkészíthessék Demerest következő lépését. Guerreronak fogalma sem volt róla — és ha minden jól megy, nem is lesz, és ugysem számít —, hogy kizárólag érte rendezték az egész színjátékot.

— Most pedig velem jön — utasította Gwen Mors. Quonsettét. — A kapitányt értesítették önről. Beszélni akar önrel, mielőtt megírja a jelentést. — A szélen ülő férfihoz fordult. — Lenne szíves kiengedni ezt a hölgyet? — A kapitány hivat? — Először lehetett észrevenni, hogy idéges az öreg hölgy. — Igen, és nem szereti, ha megvárakoztatják.

Mrs. Quonsett tévova mozdulatlan oldotta ki biztonsági övét. Bizonytalanul megállt az ülések közti folyosón, miután a boldogtalan oboista arrább mozdult, hogy helyet engedjen neki. Gwen a karjánál fogva előrependített te az öreg hölgyet; menet közben érezte, hogy minden irányból elenséges pillantások kísérik. Gwen ellenállt a kísértésnek, hogy hátraforduljon és megnézzé

ab akatáskás férfi, vajon az is figyeli-e őket.

— Demerest kapitány vagyok. Kérem, fáradjon be — mondta Vernon Demerest. — Gwen, csukd be az ajtót, hátha beférünk mindannyian. — Rámosolygott Mrs. Quonsettire. — Attól tartok, nem éppen vendégfogadásra tervezik a pilótafülkét.

A San Diegó-i öreg hölgy vak-sin pislogott Demerest felé. A fényesen kivilágított utastérből belépve szeme még nem alkalmazkodott a fülke félhomályához. Csak több tucat vörösén fénylő műszerlappal körülvett, ülő árnyalakokat látott. A hang viszont félreérthetetlenül barátságos volt. A tónusa távolról sem olyan, amilyenre Mrs. Quonsett felkészült.

Cy Jordan felemelte az Anson Harris mögötti ülés kartámaszát, Gwen pedig — előbbi viselkedésével ellentétben — gyengéden odavezette az idős hölgyet, és leülletette.

Még nem érték el a viharfelhők szintjét, ezért könnyen lehetett mozogni a fülkében. Bár megkezdtek az ereszkedést, még magasan a kavargó legfőmegek fellett repültek, és a gép több mint ötszáz mérföldes óránkénti sebessége ellenére mintha csak tükör-sima vizen usztak volna.

— Mrs. Quonsett — kezdte Demerest —, akármilyen történet az előbb odakint, felejtse el. Nem azért hozták ide. — Gwenhez fordult. — Elég durva voltál vele? — Attól tartok, nagyon is. — Miss Meighen az én utasításom szerint járt el így. Tudtuk egy bizonyos személyről, hogy mindenre nagyon figyel. Azt akaruk, hogy jól megjassza, alapos okunk legyen időhozni önt.

Ada Quonsett egyre tisztábban kezdte kivenni a jobb oldali ülésből beszélő alakot. Kedves ember, gondolta, abból ítélve, amit a hangjából kihallott. Még természetesen fogalma sem volt róla, miről beszél a férfi. Körülnézett. Nagyon érdekes volt minden. Még soha nem ült pilótafülkében. Sokkal szűkebb, zsúfoltabb helyiség volt, mint képzelte. Rádásul meleg is volt benne, és a három férfi, akiket most már elég jól látott, ingujjra volt vetkőzve. Ez már határozottan valami, amit elmesélhet majd a lányának, ha egyáltalán elér valaha New Yorkba.

— Nagymama — mondta a férfi, aki kapitányként mutatkozott be —, könnyen szokott megjíjedni?

Furcsa kérdés volt, Mrs. Quonsett gondolkodott, mielőtt válaszolt volna rá.

— Azt hiszem nem nagyon könnyen. Néha elfog az izgatottság, de nem annyira, mint régen. Minél öregebb az ember, annál kevesebb dolog van, amitől félhet.

A kapitány fürkésző tekintettel vizsgálta Mrs. Quonsett arcát.

— Ugy döntöttem, elmondok önnek valamit, és a segítségét kérem. Tul sok időnk nincs, úgyhogy el is kezdem. Gondolom, észrevette a maga mellett ülő férfit. Azt ott az ablak mellett.

— Azt a soványt, a kis bajusz kájával?

— Igen — mondta Gwen. — Azt.

Mrs. Quonsett bólintott. — Furcsa ember — mondta. — Nem áll szóba senkivel, és van egy kis táskája, a világért sem engedné el. Azt hiszem nyugtalanítja valami.

— Mi is nyugtalanok vagyunk — mondta Vernon Demerest csendesen. — Okunk van azt hinni, hogy abban a táskában bomba van. El akarjuk venni tőle. Ehhez kellene az ön segítsége.

A «Gádis»-al együtt gyarapodtam

„Gádis” — a nyugdíjpénztár, amely az 1971—1981 alatt elte'lt évtizedben az élen járt a felgyülemlett reális nyereség terén.

GYARAPODJÉK VELÜNK

Bank Hapoalim^BM

(Folytatjuk.)

VASARNAP

- 17.30: KIS LAK A PRERIN — „Utazás csukott szemmel
- 18.15: A VILÁG UTTORAI
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.30: „SZÜLŐFÖLDEM” — Levezeti: Méir Sálév
- 20.55: BALESETMEGELŐZÉS
- 21.00: MABÁT HIRMGAZIN
- 21.30: „AMI A HIREK MÖGÖTT VAN — Aktuális kérdésekről
- 22.00: LOU GRANT - „Szemét”
- 22.50: PÁRBESZÉD
- 23.05: SZAPPANBUBORÉK
- 23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLA-TÉVÉ

- 8.15: Csodás dolgok
- 8.40: Geometria a 6 oszt.-nak
- 9.10: Számtan az 5 oszt.-nak
- 9.25: Arab nyelvről
- 9.40: Óvodásoknak
- 10.10: Angol a 6. oszt.-nak
- 10.30: Könyvrészlet
- 10.55: Angol a 10. oszt.-nak
- 11.20: Földrajz a 5—6 oszt.-nak
- 11.50: Angol a 9. oszt.-nak
- 12.15: Angol a 8. oszt.-nak
- 12.40: Fizika a 9—12 oszt.-nak
- 13.10: Történelem
- 14.00: Ifjúsági magazin
- 15.00: Szabadgyetem
- 16.00: Rajzfilm
- 16.20: Labirintus
- 16.30: Az elefánt-fiú
- 17.00: Operarészletek

1981. szept. 20. vasárnap
5741. Elul 21.

I. MŰSOR

- 7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistákak, 12.05: Zongoraszámok, 13.00: Könyvi és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.25: Kézel-keleti magazin, 16.05: Vasárnapi zene, 17.35: Oléknak, 20.05: Szabadgyetem, 20.35: Kamarahangverseny, 23.00: Beszélgetés, 0.10: Hangok a messzeségből, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

- 8.10: Reggeli zenés magazin, 12.05: Dolgozóknak, 12.30: Sport, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Telefonon a stúdióval, 17.10: Innen-onnan, 18.05: Vallásügyi magazin, 19.45: Sport, 20.10: Keleti dalok, 21.05: Fuvószenekepek, 22.05: Könyvszemle, 23.05: Művészeti magazin, 1.10: Hátikvá.

HADSEREG RÁDIÓJA

- 9.05: Eppen most, 11.05: Mint egykor, 12.05: Izraeli nyár, 14.05: Kettőtől négyig, 16.05: Délután négykor, 18.05: Sportmagazin, 19.05: Dalparádé, 21.35: Héber dalok, 22.05: Klaszikus lemezek, 23.05: Ez a véle ményem, 0.05: Ejjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK

• AMOSZ MINDENT VESZ! Lakás felszerelést — hányatókat — antik tárgyakat — esztétikákat 02—327613, 02—823057 és este 02—586678

A NYUGATI HATALMAK MÉG BEHOZHATJÁK A SZOVJETUNIO ELŐNYEIT A FEGYVERKEZÉSI VERSENYBEN

A NAGYVILÁGBÓL

ELETUT

NEW-YORK. — 82 éves korában hunyt el Joseph Hirshhorn, a világhírű műgyűjtő. A zsidó család Lettországból vándorolt ki Amerikába és a gyermek, Joseph rikkancsként kezdte karrierjét. 17 éves korában megkockázott 225 dollárt bérze-spekulációra. Százhatvanhétet ke-resett vele. Szerencsése soha sem hagyta el. Harminc éves korában már „összebarkácsolt” négy-millió dollárt és váratlanul kilépett a bérzeüzletről, két hónappal a nagy összeomlás előtt, megelőzve az 1929-es tőzsdei krachot. Pénzét Kanadában fektette be, bányát vásárolt, amelyről rövidesen kiderült, hogy nem rentábilis, be kell zárni. Ekkor váratlanul aranyat találtak benne. Legnagyobb fogását azonban az ötvenes években csinálta, amikor egy ismeretlen geológus biztatására több ezer négyzetkilométernyi területet vásárolt a kanadai Blind-River környékén, s ezzel az amerikai földrész leggazdagabb uránérc lelőhelyeinek bir-tokosa lett. Mesés vagyona lehetővé tette számára, hogy behódoljon hobbjának, s a világ egyik legjelentősebb műgyűjtőjévé vált. Festményekből és szobrokból álló, szinte felbecsülhet-len értékű gyűjteményét 1966-ban az amerikai államnak aján-dékozta és ellenfeleivel dacolva életében felépítette a saját em-lékművét: a Washingtons Mall mammutmuzeumot, amelybe el-helyezte a több mint hatezer mű-alkotásból álló gyűjteményét.

JÓSLAT

PÁRIZS. — Francois Mitterrand Franciaország államelnöke sötét jóslatokat olvas ki hi-vatali időszakáról a legújabb párizsi bestsellerből, mely Nost-radamus életéről szól. A könyv 600 jövendölést tartalmaz, amely-eket Michel de Notre-Dame (1503—1566) IX. Károly fran-cia király orvosa és híres asztrológus vetett papírra, javarészt versben. A legendás híri-ásztrológus szerint 1981 „a ró-zsa esztendeje”. Jelenkori hívei ebben is bizonyítékát látják Nostradamus mágikus tehetségé-nek, mert 1981. a francia szociáldemokraták győzelmi eszten-deje, a párt jelvénye pedig egy ró-zsa. Amikor ezután következik azonban, kevesebb biztató. Nost-radamus szerint két-három év múlva a francia köztársaság vé-reis harcokba keveredik (nem tudni, hogy háború vagy polgár-háború miatt) és összeomlik.

MACSKA-FÉGER

JÁTEK

NASSAU. — Robert Vesce (46) akit finoman „pénzügyi akrobatának” neveznek, ismét kicsúszott a hatóságok kezéből. Vesce 224 millió dollárt tulajdonított el a sikkasztás rendkívül változatos válfajaival és Baha-ma állam egyik szigetére, Cister-n Cayre menekült, ahol két ház van csupán és nincs telefon. Az amerikai rendőrség hamar felderítette a fővárostól. Nassau-tól 60 kilométerre fekvő rejtekhelyet és kiadási kértést inté-zett Bahama államhoz. Mire azonban megkapták a beutazási engedélyt, Vesce már nem ta-lálták a szigeten, barátai idejé-ben figyelmeztették a veszélyre. Ismeretlen helyre távozott. Ves-cónak már többször sikerült ki-bujnia a rendőrség hálójából. Az elmúlt évben az FBI a ten-geren akarta elfogni. Úgyneke-tudomást szereztek arról, hogy világ leghíresebb szélhámosa

hosszabb vitorlázó útra készül és a parti őrség utasítást kapott a hajó felettartására. Hetekig tartották készülségi állapotban a parti őrség hajóit, de Vesco megszimatolta a veszélyt és le-fújta a hajókázást.

A „NULLA MEGOLDÁS”

NULLA

MOSZKVA. — Viktor Sztarodubov szovjet tábornok kertelés nélkül kijelentette, hogy nem reális az a javaslat, amely szerint a szembenálló hatalmak teljesen kivonnák középtávu rakétáikat Európából. A tábornok szerint a jelenlegi világhelyzet, a kölcsönös bizalmatlanság légköre ne-veltségessé teszi az úgynevezett „nulla-megoldás”- javaslatot. A szovjet tábornok a moszkvai te-levizióban nyilatkozott és élesen támadta a NATO vezetőit, akik azt követelik, hogy a Szovjet-unió ne folytassa fegyverzetének tökéletesítését. Mondjon le az SS-20 típusú rakétáiról és csak az elavultakat tartsa meg. A szovjet vezérkar képviselője szor-int az SS—20-as rakéták, amely-ekből körülbelül ezer darab áll készletben, nem változtatták meg a katonai egységek, és a NATO vezetői szerinte becsap-ják a világot, amikor azt állít-ják, hogy a Szovjetuniónak több atomtöltetű rakétával rendelke-zik, mint a nyugati hatalmak.

MAGÁNHADJÁRAT

NEW-YORK. — Charles Beckwith (52) amerikai őrnagy a „zöldberetesk” parancsnoka önkéntesen megvált a hadsereg-től, de amint mondja, „tovább-ra is hasznos munkát akar vé-gezni, segíteni másokat, segíteni az országot”. Beckwith volt a parancsnoka annak a rendkívüli egységnek, amely megkísérelte az amerikai tiszok kiszabadítá-sát az iráni fogságból. Az akció, mint emlékeztet, teljes csóddal végződött. Beckwith 8 emberét veszítette el az akcióban, s ez erősen megrendítette hí-revét, amelyet főleg a vietnami háború során alapozott meg. A leköszönő őrnagy Texasban ma-gánvállalkozást alapít, amelynek a célja szabotázsakciók és ter-roresek megelődzése. Ch. Beckwith már összeállította új csapatát: öt volt zöldberetes kö-veti őt a magánhadjárataiba.

KAPITALISTA

VODKA

WALTER SCHEEL (62) volt nyugatnémet államelnök magán-szakértőként működik közre Le-onid Breznyev novemberre ter-vezett bonni látogatásának elő-készítésében. Scheel, akit a Re-my Martin világhírű francia ko-nyoggyár „az év elsőszámú gourmandja” címmel tüntették ki, azt tanácsolta a vendéglátó-nak, hogy Eversbus márkájú vodkával várják a jeles vendé-get. Amikor a Kreml főnöke 1978-ban Scheel vendége volt, oly nagyra becsülte ezt a west-fáliai pálinkát, hogy így kiáltott fel: „Ez életem legjobb vodká-ja!”

Breznyev úgy látszik mást prédikál és mást iszik...

ARANYKOR KLUB

Értesítjük tagjainkat. — barátainkat, hogy Leichter Eit, az Aranykor Klub vezetője. — közös megegyezéssel. — Eit kérésére és érdemei elismerésé mé-llett. — 1981. szept. 1-től felmentette a főtisztviselők alól. — Egyben meg-köszönjük azt az áldozatos fáradságot nem ismerő munkát — amelyet Leich-ter Eit, 17 éve a klub működéséért és felvirágztatásáért kifejtett.

Az Aranykor Klub vezetője és tag-sága

Christopher Hahn, a londoni Fegyverkezéskutató Intézet igaz-gatója interjú adott a Frankfurter Rundschau munkatársának és ismertette a nagyhatalmak között kialakult fegyverkezési ver-seny pillanatnyi állását. Az igazgató szerint a Szovjetuniónémi előnyhöz jutott ebben a versenyben, de ez az előny nem behozha-tatlan a Nyugat számára.

Az intézet évről-évre kiad egy almanachot, amely objektív adatokat tartalmaz az egyes or-szágok fegyverkezésének arányai-ról és mértékéről. Ez azt jelen-ti, hogy a felderítő szolgálatok információit nem veszik figye-lembe és a méréselemek lehető-ségével sem élnek. Az egyes or-szágok vezetőinek a fegyverke-zésre vonatkozó nyilatkozataiból, továbbá hivatalosan publi-kált adatokból és az adott orszá-gok sajtójában megjelent —

gati hatalmak között egyen-súlyt az állentette meg — mon-dotta az igazgató —, hogy Moszk-va az utóbbi időben nagyon sok új harciokcsit gyártott és pán-célos ereje sokkal nagyobb a nyugati hatalmakénál. Ami a ra-kétgyártást illeti, ezen a téren szintén figyelemreméltó hala-dás mutatkozik náluk. A közép-ható-sugaru rakéták gyártására helyezték a fősúlyt.

Az Intézet kiadványát bibliá-ként forgatják azok, akik kuta-tásszerűen foglalkoznak fegyver-kezési problémákkal. A Frank-furter Rundschau munkatársa megjegyzi, hogy a londoni Fegy-verkezéstudományi Intézet és an-nak évről-évre megjelenő alma-nachja éppen az objektivitásával vívta ki tekintélyét a katonapo-

litika világában. Nagyon érdekes megjegyezni, hogy a Kutató Intézet és an-nak évkönyve csak a hadrendbe állított fegyvereket veszi szá-mításba és nem foglalkozik a gyártás, illetve a tervezés stá-diumában lévő fegyverekkel. Szakmai körökben ennek a kon-cepciónak a helyességét komo-lyan vitatják. Christopher Hahn viszont arra hivatkozik, a gyár-tási tervek és a raktáron lévő fegyverek tekintetében csak fel-mérésről lehet szó, az objektív információ elképzeltetetlen, mert az egyes országok katonai kor-mányszata hétpécsetes titokként kezeli ezeket a terveket. Csak a hadrendbe állított fegyverekről lehet viszonylag megbízható ada-tokat szerezni.

A Szovjetuniónémi varsói nagykövete:

«FOGYTÁN A TÜRELMÜNK...»

Borisz Aristov, a Szovjetuniónémi varsói nagykövete felkereste Kania pártfőtitkárt és Jaruzelszky miniszterelnököt, akikkel kö-zölte, hogy a Szovjetuniónémi „Szolidaritás” szabad-szakszervezet által folytatott szovjetellenes uszítást és fogytán a türelme.

Ezt a szokatlan lépést meg-előzte, hogy a moszkvai sajtó-rendkívüli tüzerével támadta na-pokon át a Szolidaritás vezető-ségét és hangoztatta, hogyha veszélybe kerül a szocializmus léte, ezt nem nézheti tétlenül sem a Szovjetuniónémi, sem a népi-demokráciák párt- és állami vez-etése.

Hasonló hangnemben írott közlemények jelentek meg a ma-gyar, a csehszlovák és a bolgár sajtóban is.

Rendkívül érdekes, hogy eb-ben a helyzetben ismét a római katolikus egyház vált a viszony-lagos nyugalmat biztosító ténye-zővé. A lengyel püspöki kar leg-utóbbi értekezletén felhívást tettek közzé a főpapok, amely-ben a szélsőségektől való tartó-zkodásra, békés megegyezésre in-tették híveiket. A püspökari konferencia határozata utalt II. János Pál pápai enciklikájára, amelynek tartalmát néhány nap-pal ezelőtt ismertettük s rámu-

tatott, hogy a szakszervezetek csak abban a mértékben foglal-kozzanak politikával, amilyen mértékben ez hozzájárul a mun-kások lelki-, szellemi és fizikai jólétének biztosításához.

A határozatból világossá vá-mik, hogy a lengyel püspöki kar tagjai szovjet megszállástól tar-tanak, ezért intik mérsékelte a szélsőségeket.

A lengyel kommunista párt-ujabbán azt állítja egyébként, hogy a Szolidaritás tagjainak többsége nem ért egyet a szabad szakszervezet vezetőinek szélső-séges követeléseivel, de azok erő szakossága valósággal elnémítja a józan, megfontolt elemeket.

Az ország politikai vezetői azt hangsúlyozzák, hogy a párt-vezető szerepe olyan kérdés, a-melyről nem lehet helye a vitá-nak. Moszkva viszont elsősorban attól tart, hogy a „lengyel kör-ozó” hamar elterjed a szocia-lista világban és más országok munkásai is a lengyelekéhez ha-

sonló követelésekkel lépnek fel. Egyes népi demokratikus orszá-gokban már mutatkoznak a szim-pátia nyílt jelei a lengyelországi Szolidaritás iránt.

Nyugati lapudatók szerint a Szolidaritás vezetősége nem hajlandó a megalkuvásra. Lech Walassa, a Szolidaritás vezére arról nevezetes, hogy a legszél-sőségesebb követeléseket is egy-józan, megfontolt, bölcs ember nyugalmával terjeszti elő. A nyugati világban nagy népszerű-ségnek örvend s ezzel magyaráz-ható, hogy az utóbbi napokban felmerült a neve a béke Nobel-díj várományosai között. Rövi-desen döntenek a Nobel-díj oda-ítéléséről.

Feltűnő, hogy II. János Pál neve nem szerepel a jelöltek kö-zött. Ezt azzal magyarázzák, hogy a jelölőbizottság nem akar komoly esélyekkel rendelkező el-jenjelöltet állítani Walassával szemben, ezért nem fog a pápa Nobel-díjat kapni. Walassa és lyei ezzel szemben napról-napra nőnek. Ha a Szovjetuniónémi szélső-séges lépésre határozza el ma-gát, ennek számos következmé-nye lesz, az egyik, hogy Wales-sa biztos megkapja az idei béke-Nobel-díjat.

A Munkapárt politikai irodája tárgyal Dáján visszatérésének ügyéről

A Munkapárt politikai irodája (Liska) ülésén napirendre kerül-tek azok a szállógó hírek, mely-ek szerint tárgyalások folynak Mose Dáján visszatéréséről a Munkapártba. Simon Peresz párt-elnök ígéretet tett, hogy nem történnek lépések ebben a tárgy-ban mindaddig, amíg a politikai iroda le nem tárgyalja a kér-dést.

A Liska ülésén a kibucí moz-galmak képviselője, Jákov Cur-élesen tiltakozott Dáján vissza-térés ellen. Ugy tűnik, hogy Pe-resz egyike azoknak, akik szor-galmazzák Dáján visszatérését az „anyapártba.”

Megbízható információk szerint kezdetben az az elgondolás me-rült fel, hogy a Telem-et önálló frakcióként vegyék be a Máárach-ba, azonban ez a Mápám tiltko-zása miatt lekerült a napirendről. Jelenleg azt a lehetőséget mér-legelik, hogy Dájánt és a Telem-más tagjait felvegyék a Munka-pártba, anélkül, hogy külön frak-ciót képeznének. A Mápám ugyan-

is nem ellenezhet tagfelvételt a Munkapártba.

Peresz azért szorgalmazza az ügyet, mert ebben az esetben a Máárach képviselőinek száma 48-ról 50-re emelkedne és ezzel a Máárach nagyobb képviselő-számmal rendelkező frakció len-ne, mint a Likud, ami érezetné hatását a Kneszet bizottságok összeállításában.

Mordechaj Ben Porát képviselő, a Telem második számú em-bere azt mondta, hogy pártja egyelőre még nem tárgyal erről az ügyről, amely „pillanatnyilag nem reális.” A Telemen belül nagy ellenzéke van a Munka-párthoz való csatlakozásnak. Ji-gál Hurwitz volt pénzügyminisz-ter is ellenzi a csatlakozást és azt hangoztatja, hogy „a Máárach a legkevésbé kívánatos al-ternativa Izrael számára.”

A Munkapártban viszont egy-lájtják, hogy Dáján valójában csak hivatalos meghívásra vár a Munkapárt részéről. Lehetséges azonban, hogy ilyen lépés politi-

kai vihart váltana ki, hogy ma-ga Dáján lenne kénytelen lemondani a Munkapártba való vissza-térésről.

SÁRON TITKOS LÁTOGATÁST TETT SVÁJCBAN

Ariel Saron hadügyminiszter egynapos titkos látogatáson járt Svájcban. A hadügyminiszter és szövívője közölte, hogy Saron ismerkedő találkozót tartott Ge-orgés Andre Chebalas svájci hadügyminiszterrel.

Bernből azonban azt a hírt közlik a hírgyűnösök, hogy a két miniszter fegyverügylet-ről tárgyalt: állítólag az izraeli hadiipar által gyártott tankok elleni lövedékeket adnak el Svájc-nak 36 millió dollár értékben.

Saron távolléte miatt elhalasz-tották a minisztertanács csütör-tökre tervezett ülését, amelyen Beginnek, valamint Burgnak és Saronnak kellett volna beszá-molniuk amerikai tárgyalásai-ról.

צעד נבו

אריה איצמן, מפכ"ל המשרה ה-ע"ה מתפקידו את ניצב-משנה דוד פרנקו, מפקד מרחב הגליל של המש"ה, בגלל חשדות כבדים נגדו. פרנקו מצדו מאשים את המפכ"ל, כי נהג בחופזה, כי התלונה נגדו חסרת כל יסוד ולכן יגיש עתירה לבג"ץ ותובע לבטל את ההחלטה להשעותו מתפקידו. אחרים מצדיקים את קצין המשרה, אך לדעתו המפכ"ל נהג בחבונה. תפ"י קידו ודרגתו של פרנקו מן הגבוהים במשרה, לכן נדרשות ממנו אמות מידה מוסריות מיוחדות. באם העולו השדות כה כבדים, שקצין משרה בתפקידו של פרנקו פגע במוסר התי-נכל לשורת בדרושו ממנה טובות הני-אה מניית — זו סיבה מספקת להשעיתו.

A FŐKAPITÁNY HELYESEN GSELEKEDETT

Arje Ivcán tábornok, a rendő-rség országos főkapitánya felfüg-gesztette Dávid Frankó ezredest, az északi rendőrkörzet parancs-nokának tevékenységét, mert su-lyos vádak merültek fel ellene. Frankó a Felsőbíróóság törvé-nyességi tanácsához akar fordul-ni, mert úgy érzi, elhamarkodot-tan, az igazság kiderítése előtt in-tekedett vele szemben a főkapí-tány.

Egyes izraeli sajtóhangok Frankónak adnak igazat, de véle-ményünk szerint helyesen csele-kedett a főkapitány.

Az ezredest rendfokozat és a körzeti rendőrpáncsnokság olyan magas beosztásnak számít, hogy annak betöltőjével szemben különleges igényei vannak a köz-veleménynek. Meggyőződésünk, ha egy rendőrezredessel szemben felmerül a vád, hogy alapvető er-köcsi normákat sértett meg s egy beosztott rendőrlányt zaklatott, ez bőségesen elegendő indok a felfüggesztésére.

Ivcán tábornok szerint a rend-őrség tisztikarának tagjai nem kerülhetnek olyan helyzetbe, mint Dávid Frankó, ezért nagyon helyes, hogy mást nevezett ki a helyébe.

UJ KELET

67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52
FÜGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HINDELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza.